

SAŽETAK

Turizam je ključna razvojna odrednica područja Primorsko-goranske županije, turističke destinacije KVARNER.

Tim znanstvenika i stručnjaka Sveučilišta u Rijeci, temeljem narudžbe Primorsko-goranske županije i Turističke zajednice Primorsko-goranske županije, pristupio je istraživanju i izradi GLAVNOG PLANA RAZVOJA TURIZMA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE.

Istraživanje polazi od opće hipoteze da turizam bitno pridonosi sveukupnomu gospodarskom razvoju, podizanju standarda i kvalitete života domicilnog stanovništva PGŽ, uz uvjet da se pozicionira kao turistička destinacija Kvarner na novim, znanstveno utemeljenim i u praksi razvijenih zemalja dokazanim elementima razvoja. Dokazivanje hipoteze temelji na teorijskim i praktičnim spoznajama stvarnih mogućnosti održivog razvoja.

Cilj je istraživanja izraditi teorijski utemeljen i praktično provediv model razvoja turizma Primorsko-goranske županije, koji će osigurati razvoj konkurentne destinacije, isplativoga turističkog proizvoda i rast standarda stanovništva. Glavni plan razvoja iznosi konkretne odgovore na sva pitanja Županije (jasna vizija, održivi razvoj, potencijali ulaganja, ekonomski učinci, prosperitet i veća kvaliteta života svih građana...) i izlaže prepoznatljiv specifičan interes svake pojedine destinacije u pogledu razvojnog modela. Istodobno, Glavni plan inaugurira partnerstvo u ostvarivanju ciljeva svih činitelja razvoja javnog i privatnog sektora te definirati smjernice djelovanja i aktivnosti prema nositeljima (tko, kada, kako).

Naručitelji i izvoditelji koncipirali su Glavni plan kao osnovni strateški razvojni dokument kojim se želi potaknuti razvoj turizma u PGŽ-u, koji bi, kao sve prisutnija pojava, trebao pokrenuti i razvoj drugih djelatnosti. Kao opći cilj Glavnog plana prihvaćeno je povećanje konkurentnosti turističke ponude ove turističke destinacije, uz istodobni porast blagostanja građana, posebno onih koji su svoju životnu sudbinu posredno ili neposredno vezali za turizam. U tim okvirima pristupilo se razradi ekonomskih, ekoloških i društvenih ciljeva, čime se značenje Glavnog plana širi i na druga područja kojima se određuje budućnost i trasiraju mogući pravci daljnjeg razvoja turističkoga gospodarstva na prostorima PGŽ kao jasno prepoznatljive destinacije Kvarner.

Tijekom istraživanja i izrade Glavnog plana primjenjivana je povijesna metoda, metode analize i sinteze, metode apstrakcije i konkretizacije, metode indukcije i dedukcije, metoda komparacije, metoda uzorka, metoda klasifikacije, metode generalizacije i specijalizacije, delphi metoda, brainstorming, portfolio i SWOT analiza. Primijenjen je uobičajen metodološki instrumentarij tako da su *desk*-istraživanja temeljena na raspoloživoj dokumentaciji u koncipiranju relevantnih sadržaja Glavnog plana, a *field* istraživački rad temeljen je na provjerenim metodama i tehnikama.

Značajno je bilo i opredjeljenje projektnog tima da tijekom istraživanja provjerava (testira) dostignuti stupanj spoznaja te da se o tome na što široj osnovi raspravlja i nakon usuglašavanja sustavno uključuje u gotove dionice. Upravo su na tim polazištima definirani oni elementi modela koji odražavaju rezultate sporazuma svih zainteresiranih sudionika privatnog i javnog sektora, neprofitnih organizacija i udruga, zaposlenih i domicilnog stanovništva.

Glavni plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije čini uz uvod osam poglavlja. U prvom se poglavlju iznose teorijska uporišta određena turističke destinacije Kvarner i pregled trendova na svjetskom turističkom tržištu. U cilju kvalitetne podloge za izradu Glavnog plana u drugom se poglavlju obrazlažu raspoloživi činitelji razvoja turizma Kvarnera (geoprometni položaj, krajolik, klima i hidrografija, prirodna i kulturno-povijesna baština, stanovništvo i kadrovski potencijal, promet), dok se u trećem poglavlju iznose obilježja vrijednosti turističkog sustava Kvarner. Četvrto poglavlje Glavnog plana razrađuje model razvoja destinacije Kvarner; uz odabir modela, navode se vizija i ciljevi razvoja turizma Kvarnera, strategija destinacijskog proizvoda, pozicioniranje, načela i strategija ulaganja u razvoj, te prijedlog projekata. Obilježja turističke ponude, vizija i ciljevi destinacija Kvarnera - Gorski kotar, Rijeka i riječki prsten, Crikveničko-vinodolska rivijera, otoci Rab, Krk, Cres i Lošinj tema su petog poglavlja. Posebna poglavlja Glavnog plana posvećena su destinacijskom marketingu Kvarnera, te mjerama i programima podrške (poticaji, edukacija, Kvarner Investment Support System, upravljanje destinacijom). Na kraju Glavnog plana iznosi se postupak prihvaćanja, provedbe, te kontrole i prilagođavanja plana.

Rezultati istraživanja i koristi Glavnog plana mogu se jasno prepoznati. Primjena Glavnog plana pretpostavlja jačanje pozicije međusobno povezanih subjekata u ponudi jedinstvenoga turističkog proizvoda destinacije, brže repositioniranje, stvara povoljniju ulagačku klimu za investitore, viši stupanj iskorištenosti kapaciteta, porast proizvodnosti i stope povrata ulaganja, što sve treba dovesti do veće kvalitete života lokalnog stanovništva.

Glavni plan uključuje, kao iznimno važan dio, plan provedbe i monitoringa realizacije. Cilj je plana provedbe svim subjektima koji su uključeni u turistički sustav PGŽ staviti na raspolaganje dobro odrađen, jasan i praktičan model za buduće razvojne aktivnosti. Glavni plan jasno ukazuje:

- ◆ Što se mora učiniti
- ◆ Tko mora učiniti
- ◆ Potrebni resursi
- ◆ Kada se to mora učiniti
- ◆ Razina prioriteta
- ◆ Prateći rizici

Glavni plan imat će veliku primjenjivu vrijednost ako se oživotvori u što širem obuhvatu i u realnom vremenu. To će biti ostvarivo ako ga prihvate sve razine, od kojih se očekuje da ga razumiju i provedu u život. Tu se ponajprije misli na jedinice lokalne samouprave, na turističke subjekte, na lokalne turističke zajednice, na ostale gospodarske subjekte i na cjelokupnu stručnu javnost, jer se samo takvim pristupom osigurava širok utjecaj na kreiranje održivog razvoja turizma na svim prostorima.

GLAVNI PLAN RAZVOJA TURIZMA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
Sažetak

Glavni plan treba biti i podloga i polazište za oblikovanje destinacijskog menadžmenta kao *lidera* koji će voditi razvoj turizma Kvarnera na novim osnovama.